

ТЕМА: РОЗВІДКА МІСЦЕВОСТІ. РУХ ЗА АЗІМУТОМ.

УРОК № 28

МЕТА:

- Ознайомити з видами розвідки місцевості;
- Вивчити військову топографію;
- Узагальнити та систематизувати знання про визначення сторін горизонту;
- Виховувати вміння спостерігати , кмітливість.

ОБЛАДНАННЯ ТА МАТЕРІАЛИ: плакати з військової топографії.

ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ: теоретичне заняття.

МЕТОДИ ПРОВЕДЕННЯ: розповідь, бесіда

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ: кабінет «Захисту Вітчизни».

ТИП УРОКУ: комбінований.

СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ:

- 1.Організаційний момент - 2 хв.
- 2.Актуалізація опорних знань і умінь студентів - 8 хв.
- 3.Вивчення нового матеріалу – 25 хв.
 - А)Розвідка місцевості.
 - Б)Особливості розвідки в різних кліматичних умовах.
- 4.Підсумок заняття – 5 хв.
- 5.Домашнє завдання – 5 хв.

Хід заняття

Організаційний момент:

Шикування групи в одну (дві) шеренги черговим групи, перевірка за списком та зовнішнього стану студентів, віддача рапорту викладачу, привітання викладача.

II. Актуалізація опорних знань і умінь студентів:

- 1.Опитування особового складу.
2. Фронтальна бесіда з елементами розповіді.
 - Умовні позначення на топографічних картах.
 - Порядок визначення магнітного азимуту.

III. Вивчення нового матеріалу:

Розвідка місцевості – це невід’ємна складова частина тактичної розвідки, яка повинна забезпечити командирів даними для підготовки та успішного ведення бойових дій.

Розвідка місцевості становить собою збір і систематизацію відомостей про місцевість та її окремі елементи.

У бойових умовах командири не можуть обмежуватися вивченням місцевості тільки за картами та аерознімками. Щоб отримати найповніші відомості про місцевість (її захисні властивості, умови спостереження, маскування та ведення вогню), необхідно постійно вести розвідку місцевості.

Постійне і наполегливе ведення розвідки місцевості поряд з розвідкою противника за любых обставин є одним із найважливіших обов'язків командирів підрозділів.

Розвідка місцевості становить собою збір і систематизацію відомостей про місцевість та її окремі елементи: рельєф, гідрографію, населені пункти. Мережу доріг, ґрунтово-рослинний покрив тощо.

Основні завдання розвідки місцевості в районі дії підрозділу:

1. Визначити прохідність місцевості для бойової і транспортної техніки.
2. Встановити стан доріг, мостів та інших дорожніх споруд.
3. Визначити характер водних перешкод і умов їх форсування.
4. Виявити захисні та маскувальні властивості місцевості, характер природних укриттів та схованок.
5. Визначити потайні підступи до об'єктів противника
6. З'ясувати стан водопостачання.
7. Виявити зміни місцевості в порівнянні з картами.

Розвідка місцевості проводиться безперервно, цілеспрямовано і потайно. Найважливішою вимогою до розвідки є також її своєчасність і вірогідність.

Відомості про місцевість, які здобуті розвідкою, необхідні командирам для оцінки впливу місцевості на виконання бойового завдання з найбільш ефективним використанням своїх сил і засобів, а за відсутності даних про противника допоможуть визначити вірогідне положення його підрозділів і можливий напрямок дії.

Основними способами розвідки місцевості є *спостереження і безпосередній огляд місцевості*. Крім того командири підрозділів можуть отримувати відомості про місцевість за матеріалами повітряного і наземного фотографування, свідченнями полонених, опитуванням місцевих мешканців. Дані про місцевість можна отримати також вивченням топографічних і спеціальних карт, військово-географічних описів і довідок про місцевість.

Розвідка спостереження

Розвідка спостереженням ведеться у всіх видах бою, але найчастіше застосовується в обороні, особливо тоді, коли місцевість видно, але противник не дозволяє до неї наблизитись. Спостереження ведеться особисто командирами підрозділів і спостерігачами.

Місця для спостереження обираються таким чином, щоб був найкращий огляд місцевості, при цьому вони повинні бути скритними від спостереження і вогню противника

Спостерігачі забезпечуються біноклями, стереотрубами, великомасштабними картами або схемами місцевості, журналами спостереження, компасами, годинниками та засобами зв'язку. Вночі та за умов обмеженої видимості спостереження ведеться з застосуванням приладів нічного бачення і засобів освітлення місцевості.

Зусилля спостереження повинні бути спрямовані на те, щоб виявити скритні підходи до переднього краю противника і визначити райони і рубежі, які вигідні для організації спостереження зі сторони противника; вивчити природні перешкоди і загородження, виявити шляхи їх обходу виявити зміни місцевості під час спостереження тощо. При цьому вказуються ділянки та об'єми на які необхідно звернути особливу увагу, а також відомості, про які необхідно негайно доповідати.

Спостерігачу вказується сектор спостереження, орієнтири і порядок допое результатів спостереження. Після отримання завдання, спостерігач докладна вивчає місцевість у вказаному секторі, з'ясовує характерні обриси та взаємне положення орієнтирів і місцевих предметів, наносить їх на карту і визначає по ній відстань до кожного орієнтира. Якщо карта відсутня, то складається схема місцевості. На схему наносять орієнтири, відстані до яких визначають віддалеміром або на око. Карта або

схема місцевості з підписаними вщстаннями до орієнтирів використовується у подальшому для нанесення виявлених об'єктів і цілей, напрямків на них відносно орієнтирів.

Місцевість оглядається спостерігачем по зонам у слідуючому порядку: спочатку у ближній зоні (до 500 м) справа наліво, потім у середній зоні (до 1000 м) зліва направо і після цього у дальній зоні справа наліво. Потім спостереження ведеться у зворотньому порядку.

Виявлену ціль або об'єкт вивчають за допомогою оптичних приладів, визначають її місцезнаходження на місцевості відносно орієнтирів і місцевих предметів, доповідають про неї засобами зв'язку і наносять її на карту (схему місцевості).

Розвідка безпосереднім оглядом місцевості

Розвідка безпосереднім оглядом дозволяє найкращим чином вивчити особливості місцевості, оцінити її прохідність, захисні і маскувальні властивості, визначите умови ведення вогню та орієнтування. Безпосередній огляд об'єктів місцевості проводиться в тому випадку, коли є можливість наблизитись до об'єктів, які розвідують, докладно обстежити їх, провести необхідні виміри.

Розвідка безпосереднім оглядом може проводитись розвідувальними дозорами на марші, у наступі, в обороні при відсутності зіткнення з противником та а інших випадках. Порядок руху, віддалення та способи дії дозору визначаються поставленим йому завданням і залежать від обстановки. Розвідка місцевості ведеться дозором під час руху, а також на коротких зупинках.

Результати розвідки місцевості оформляються на карті (схемі місцевості) спеціальними умовними знаками. Важливі відомості, які суттєво впливають на пересування підрозділів (зруйновані мости, гідротехнічні споруди, затоплені ділянки місцевості, пожежі та завали в лісі), доповідаються негайно.

Зміст і порядок розвідки болот

Розвідка болота найчастіше ведеться з метою визначення його прохідності і вибору напрямку руху його подолання чи обходу.

Загальний порядок розвідки болот наступний.

Спочатку болото оглядають з підвищення пункту чи з високих дерев. При огляді необхідно установити характер поверхні (гряди, канави) і рослинність болот,

наявність доріг, стежок, водяних поверхонь і відтоків, торф'яних пожеж, а також орієнтирів. Огляд дозволяє одержати орієнтоване уявлення про прохідність болота і визначити, які напрямки необхідно в першу чергу розвідати. Тому удалий вибір точки для огляду болота може значно скоротити час на його розвідку.

Обстеження болота починають з його окраїни, поступово пересуваючи до середини. У першу чергу обстежують ділянки і напрямки, де проходять дороги, тропи, росте сосна, а також наявні інші ознаки, що вказують на кращу прохідність болота.

При розвідці торф'яних боліт проміряють їхню глибину, товщину торф'яного шару, а також визначають щільність торфу і якість ґрунту дна.

При розвідці заболочених ділянок без торф'яного покриву (лугових і боліт, мокрих луків, солончаків, плавнів) досліджують і визначають багnistість ґрунту дна і глибину шару води. Заболочені ділянки прохідні для колісних машин при твердому дні і глибині води не більш 40 см.

При виборі траси переходу через болото вимірюють по компасу азимуту напрямків руху для кожної ділянки шляху.

Розвідані дані про болото і прилягаючої до нього місцевості наносять на карту чи складають схему, показуючи при цьому:

— уточнене на місцевості накреслення контуру болота, дороги і тропищо підходять до нього;

— проходи по болоту, азимуту їхніх напрямків і орієнтири;

— вогнища торф'яних пожеж і ділянки з вигорілим торфом;

— місця торфоторозробок, озера, канали і струмки по болоту, а також драговини й інші небезпечні для руху ділянки;

— розподіл рослинності і характерні деталі рельєфу.

У легенді вказують:

- тип болота і характер його поверхні (купини, гряди й ін.), товщину і щільність торф'яного шару;
- глибину й обводненість на різних ділянках, ґрунт дна; характер рослинного покриву, стан доріг, троп і їхня прохідність;

- характеристику країн і середини болота, розвіданих проходів через нього; дані про задимленість і видимість на ділянках проходів;
- характер і обсяг робіт з поліпшення прохідності і наявність матеріалів для виконання цих робіт.

При організації оборони розвідка болота як природної перешкоди ведеться уздовж його країни. При цьому обстежують звичайно тільки ті ділянки і напрямки, що мають ознаки найкращої прохідності. Крім того, виявляють ділянки, найбільш небезпечні в пожежному відношенні.

При розвідці боліт у зимовий час визначають глибину їхнього промерзання, товщину сніжного покриву, виявляють некрижані ділянки, небезпечні для руху. Зібрані дані відображають на карті чи схемі й у легенді.

Рух за азимутом.

Сутність руху по азимутах полягає в умінні знайти і витримати з допомогою компаса потрібне чи заданий напрямок руху і точно вийти до наміченого пункту, тобто треба знати дані для руху - [магнітні](#) азимути з одного орієнтира на інший і відстань між ними. Ці дані готують і оформляють у вигляді схеми маршруту руху або таблиці.

Схема для руху по азимутах

Номер та найменування орієнтира

Магнітний азимут

Відстань до азимутів, м

Пари кроків

1-окреме хвойне дерево

20

900

600

2-вигин дороги

90

600

400

3-кущ

155

1050

700

4-курган

70

450

300

5-водонапірна башта

30

1350

900

При русі по азимутах користуються проміжними (допоміжними) орієнтирами. На відкритій місцевості без орієнтирів напрямок руху витримується по створу. Для контролю періодично перевіряють напрямок руху по зворотному азимуту і по небесним світилам.

Для обходу перешкод помічають орієнтир у напрямку руху на протилежній стороні перешкоди, визначають відстань до нього і додають цю величину до довжини пройденого шляху, обходять перешкоду і продовжують рух, визначивши за компасом напрям перерваного шляху.

Узагальнення, систематизація і контроль знань та вмінь учнів.

Нагадування теми, навчально-виховної мети та ступенів її досягнення.

Підбиття підсумків уроку:

1. Зробити загальну оцінку класу
2. Відмітити кращих учнів на занятті.

Домашнє завдання: Прочитати підручник «Захист Вітчизни» 10 кл. с. 159 – 160., 150 – 152.